

10. Кузнецова Т. И. Пространство предвузовского математического образования / Т. И. Кузнецова // Научный вестник Московского государственного технического университета гражданской авиации. – 2005. – № 94. – С. 141–148. **11. Леонова О.** Образовательное пространство как педагогическая реальность / О. Леонова // Alma mater (Вестник высшей школы). – 2006. – № 1. – С. 36–40. **12. Міхно Н. К.** Реконфігурація поняття «соціальний простір»: від модерну до другого модерну / Н. К. Міхно // Вісник ЛГУ імені Тараса Шевченка. – 2011. – №12 (223). – Т. 2. – С. 83–88. **13. Назаренко Ю. А.** Формування концептуально-понятійного поля сфери досліджень духовно-релігійних цінностей як необхідних для впровадження в світський освітній простір України [Електронний ресурс] / Ю. А. Назаренко // Гілея: науковий вісник. – 2012. – № 66 – Режим доступу : http://www.nbuu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gileya/2012_66/Gileya66/F38_doc.pd. **14. Ортинский В. Л.** Педагогика вищої школи: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Електронний ресурс / В. Л. Ортинский. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с. – Режим доступу : http://pidruchniki.ws/00000000/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli_-_ortinskiy_vl. **15. Пономарев Р. Е.** Образовательное пространство как основополагающее понятие теории образования / Р. Е. Пономарев // Педагогическое образование и наука. – 2003. – №1. – С. 29–31. **16. Рибка Н. М.** Структура понятия «единий освітній простір» / Н. М. Рибка // Культура народів Причорномор'я. – 2004. – №51. – С. 141–144. **17. Реан А. А.** Психология и педагогика [Электронный ресурс] / А. А. Реан, Н. В. Бордовская, И. С. Розум. – СПб. : Питер, 2002. – 432 с. – Режим доступа : <http://www.psyho.ru/library/books/rean-a-abordovskaya-n-vrozum-s-i-psixologiya-i-pedagogika/>. **18. Сорокин П.** Человек. Цивилизация. Общество / П. Сорокин. – М. : Политиздат, 1992. – 543 с. **19. Философский** энциклопедический словарь [состав. Л.Ф. Ильичев и др.]. – М. : Советская энциклопедия, 1983. – 840 с. **20. Чернецький І. С.** Проектування навчальних середовищ на основі фрактальних властивостей їх складових / І. С. Чернецький // Вісник Черкаського університету. – 2012. – №13 (226). – С. 138–143. **21. Цимбалару А. Д.** Компонентно-структурний аналіз поняття «освітній простір» [Електронний ресурс] / А. Д. Цимбалару. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/20_PRNiT_2007/Pedagogica/23997.doc.htm. **22. Шалаев И. К.** От образовательных сред к образовательному пространству: понятие, формирование, свойства [Электронный ресурс] / И.К. Шалаев, А.А. Веряев // Педагог. – 1998. – №4 – Режим доступа : <http://www.uni-altai.ru/Journal/pedagog/pedagog/4/articl1.html>. **23. Шендрик И. Г.** Образовательное пространство субъекта и его проектирование : монография / И. Г. Шендрик. – М. : АПКиПРО, 2003. – 156 с. **24. Шогоева Е. Ю.** Образовательное пространство и самореализация обучаемых в системной парадигме / Е. Ю. Шогоева // Вестник Московского государственного областного университета. Серия: Психологические науки. – 2012. – №1. – С. 96–100. **25. Ясвин В. А.** Образовательная среда: от моделирования к проектированию / В. А. Ясвин. – М. : Смысл, 2001. – 365 с.

УДК 37. 091. 33

Наталія Зеленкова, Олексій Голоденко

МЕТОД ПРОЕКТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Зеленкова Н. І., Голоденко О. М. Метод проектів у навчальному середовищі.

У статті розкривається сутність методу проектів у досягненні методичної мети. Висвітлено сутність проекту та етапи роботи над ним. Розглянуто причини застосування проектного навчання, які сприяють виробленню різних рис. Приділено увагу проектно-

пошуковій діяльності, під час використання якої розв'язується низка різнорівневих дидактичних, виховних і розвивальних завдань.

Ключові слова: метод проектів, проектні технології, навчальне проектування, проектне навчання, самостійна діяльність.

Зеленкова Н. И., Голоденко А. Н. Метод проектов в учебной среде.

В статье раскрывается суть метода проектов в достижении методической цели. Освещены суть проекта и этапы работы над ним. Рассмотрены причины применения проектного обучения, которые способствуют выработке различных черт. Уделено внимание проектно-поисковой деятельности, при использовании которой решается целый ряд разноуровневых дидактических, воспитательных и развивающих задач.

Ключевые слова: метод проектов, проектные технологии, учебное проектирование, проектное обучение, самостоятельная деятельность.

Zelinkova N. I., Golodenko A. N. Project-based learning environment in.

The article reveals the essence of the project method in achieving the goals of methodological. The essence of the project and stages of the work is described here. Causes the use of project-based learning, which contribute to the development of various features. Attention is paid to design and exploration activities during the use of which is solved a number of multi-level teaching, educational and developmental problems.

Key words: method of projects, design technology, educational design, project training, self-employment.

Вихід української системи на міжнародні стандарти у зв'язку із входженням до Європейського освітнього та наукового простору зумовлює необхідність поєднання науково-дослідної та навчальної діяльності школярів, що вимагає від школи оновлення змісту освіти та форм організації навчально-виховного процесу, впровадження інноваційних методів та засобів навчання школярів при підготовці їх до самостійної діяльності.

Одним із методів, який суттєво збагачує навчальний процес школи, є метод навчальних проектів. Використання цього методу змінює традиційний підхід учнів до навчання.

Сутність методу проектів полягає в досягненні дидактичної мети через детальне розроблення навчальної проблеми, яка повинна завершитись реальним практичним результатом (проектом). Проектом може бути відеофільм, стіннівка, альбом, доповідь, комп'ютерна презентація тощо.

У свідомості учня це має таку репрезентацію: «Усе, що я пізнаю, я знаю, для чого це мені треба і де я можу ці знання застосувати».

Проектні технології спрямовані на стимулювання інтересу учнів до нових знань, розвиток дитини через розв'язання проблем. Спрямування сучасної освіти на профільне навчання робить знання і застосування методу проектів надзвичайно актуальним. З огляду на це можна констатувати, що застосування нині методу проектів в навчанні є не тільки данина модному напрямку освіти, а нагальною потребою того вчителя, який намагається забезпечити розвиток учня як цілісної особистості.

Навчальне проектування орієнтоване перш за все на самостійну діяльність учнів – індивідуальну, парну або групову, яку учні виконують упродовж визначеного відрізка часу.

Метод проектів є одним із активних методів проведення занять (Г. Вашенко [2], О. Жук [4, с. 209–211]), який передбачає індивідуальну, парну чи групову (але

самостійну) діяльність тих, хто навчається, що забезпечує гарантоване досягнення спланованого результату. Він передбачає відхід від авторитарних і репродуктивних методів навчання, вимагає обміркованого й обґрунтованого поєднання з різними методами, формами і засобами навчання та є однією з чималої кількості інноваційних розробок в українській освіті.

У педагогічній літературі пропонується кілька визначень навчального проекту, але в будь-якому випадку він базується на таких положеннях:

- розвитку пізнавальних та творчих навичок учнів;
- умінні самостійно шукати інформацію;
- самостійній діяльності учнів;
- поданні підсумків проєктів;
- співробітництві учнів між собою і вчителем.

Ретельний аналіз показує, що трактування методу проєктів можна звести до двох напрямків і розглядати його як освітню технологію чи як комплексний навчальний метод.

Сутність проєкту І. Сергєєв визнає як «п'ять П»: Проблема – Проєктування (планування) – Пошук інформації – Продукт – Презентація + «шосте П» проєкту – його Портфоліо, тобто папка, у якій зібрані всі матеріали проєкту, зокрема чернетки, денні плани, звіти тощо [5]. Основний сенс портфоліо – показати все, на що ти здатний під час роботи над проєктом.

Метод проєктів є ефективним тоді, коли в навчальному процесі поставлено певне дослідницьке, творче завдання, для розв'язування якого потрібні інтегровані знання з різних галузей. З-поміж інноваційних методик і технологій метод проєктів посідає чільне місце, тому ввійшов до навчально-виховного процесу школи.

На сучасному етапі розвитку суспільства, коли в усіх галузях людської діяльності відбувається стрімке зростання обсягу наукової та технічної інформації, потреба в набутті нових умінь та навичок має особливе значення, вимагаючи від сучасного фахівця збільшення питомої ваги самостійної діяльності дослідницького характеру. Підготовка такого спеціаліста, розпочата у школі, невід'ємно пов'язана із завданням ефективної організації самостійної роботи учнів під час навчання.

Зорієнтований на самостійну діяльність учнів, метод проєктів завжди припускає розв'язання деякої проблеми, що передбачає, з одного боку, використання різноманітних методів, засобів навчання, а з іншого – інтегрування знань, умінь з різних галузей науки.

Проєктне навчання не тільки спонукає до вмотивованої діяльності відповідно до вікових і навчальних інтересів учнів, а й істотно трансформує роль педагога в керівництві нею. Вчитель стає помічником і наставником, здійснює контроль у процесі навчання, надаючи максимальні можливості для самостійної, творчої роботи тих, хто навчається.

Етапи роботи учнів над проєктом можуть бути такими, як подано на рис. 1.

Проєктна технологія передбачає використання педагогом сукупності дослідницьких, пошукових, творчих за своєю суттю методів, прийомів, засобів. Відтак сучасний учитель має бути ерудованим, мати навички вільного та критичного мислення, володіти системою психолого-педагогічних знань, вміти застосовувати інноваційні технології навчання. Тому надзвичайно важливим є розв'язання проблеми якісної професійної підготовки майбутніх учителів, оскільки від цього залежить результат навчання і виховання майбутніх поколінь.

Рис. 1

До причин застосування проектного навчання відносять такі: логічність діяльності учня в навчальному процесі, що має особистісну значущість для учня й підвищує його мотивацію (особистісно зорієнтований підхід до навчання); комплексний підхід до розробки навчальних проектів сприяє збалансованому фізичному й розумовому розвитку учня (розвивальне навчання); глибоке осмислення і засвоєння базових знань забезпечується завдяки їх універсальному використанню в різних ситуаціях, передбачених роботою над проектом (фундаменталізація навчання); проекти допомагають розвивати творчий потенціал учнів (гуманізація навчання); залучення до роботи над проектами учнів із недостатнім рівнем знань позитивно впливає на їх розвиток і ставлення до навчання (мотивація навчання) [6].

Перераховані причини сприяють виробленню різних рис: самостійності, коли учні вчаться самостійно обирати необхідні прийоми та матеріали; незалежності – учні працюють автономно від учителя і вчаться приймати рішення з урахуванням можливих наслідків; відповідальності – часто учні працюють в групі і несуть відповідальність не лише за свою частину роботи, але й за досягнення спільних результатів.

Під час роботи над проектом учнів залучають до реальної діяльності в певній тематичній галузі залежно від предмета вивчення та навчального курсу, допомагаючи розвивати навички ініціативності та творчого потенціалу [1, с. 21].

Проекти спрямовані на отримання визначених результатів та досягнення цілей. Ці цілі є рушійною силою проекту, і ґрунтовне планування та реалізації здійснюються для досягнення поставлених цілей. Проект зазвичай передбачає комплекс взаємопов'язаних цілей. Проекти зорієнтовані на досягнення мети, що має глибокий внутрішній зміст для управління ними. Насамперед уважається, що важливою рисою управління проектами є точне визначення й формування основних цілей з вищого рівня до поступової деталізації менш важливих цілей і завдань. Отже, проєкт варто розглядати як досягнення ретельно вибраних цілей [3].

Метою навчального проектування є створення педагогом таких умов під час освітнього процесу, за яких його результатом є індивідуальний досвід проектної діяльності учня.

Під час використання проектно-пошукової діяльності розв'язується низка різнорівневих дидактичних, виховних і розвивальних завдань:

- розвиваються пізнавальні навички учнів;
- формується вміння самостійно конструювати свої знання;
- вміння орієнтуватися в інформаційному просторі;
- активно розвивається критичне мислення, сфера комунікації.

Проекти є складними за своєю природою, тому що передбачається виконання численних взаємозалежних дій. В окремих випадках ці взаємозв'язки досить очевидні, в інших мають більш тонку природу. Деякі проміжні завдання не можуть бути реалізовані, доки не будуть завершені інші завдання; деякі завдання можуть виконуватись тільки паралельно, і так далі. Якщо порушується синхронізація виконання різних завдань, весь проєкт може бути поставлений під погрозу. Звідси очевидно, що проєкт – це система, єдине ціле, що складається із взаємозалежних частин, до того ж ця система є динамічною і, отже, вимагає особливих підходів до управління нею.

Проекти виконуються протягом визначеного лімітованого відрізка часу. У них є чітко виражені початок та кінець, і закінчується проєкт тоді, коли досягнуті його основні цілі. Значна частина зусиль під час роботи над проектом спрямована саме на забезпечення завершення проекту у визначений час. Проєкт є однократною, нециклічною діяльністю та існує рівно стільки часу, скільки потрібно для одержання кінцевого результату [6].

Велике значення має ступінь підготовленості вчителя до керування учнівськими проектами, наявність у нього відповідних знань про сутність проекту, його етапи, наявність досвіду й методичного забезпечення ходу проекту, банку даних виконаних проєктів тощо. Тільки ретельне попереднє опрацювання змісту майбутнього проекту, а в наступному – його презентація та захист, дозволить озброїти учнів уміннями наукового пошуку.

У процесі роботи над проектами в учнів розвиваються пізнавальні та творчі навички, активізується дослідницька діяльність, розширюється коло інтересів і форм пізнання.

Література

1. Арванітопуло Е. Г. Педагогічні основи використання проектної методики у навчанні іноземних мов / Е. Г. Арванітопуло // Теоретичні питання освіти та виховання : збірник наукових праць. – Вип. 13. – К. : КДПУ, 2000. – С. 21–23. **2. Ващенко Г.** Загальні методи навчання : підруч. для педагогів / Г. Ващенко. – К. : Укр. видавнича спілка, 1997. – 410 с. **3. Грабовський П. П.** Інформаційні технології та проектно-

орієнтоване навчання [Електронний ресурс] / П. П. Грабовський. – Режим доступу: http://www.zippo.net.ua/index.php?page_id=203 4. **Жук О. Л.** Педагогіка : Учеб.-метод. комплекс для студентів пед. спеціальностей / О. Л. Жук. – Мн. : БГУ, 2003. – 383 с. 5. **Сергеев И. С.** Как организовать проектную деятельность учащихся : Практическое пособие для работников общеобразовательных учреждений / И. С. Сергеев. – М. : Аркти, 2004. – 250 с. 6. **Кліменко О. М.** Проектно-технологічна методика як педагогічна передумова удосконалення процесу трудового навчання у загальноосвітній школі [Електронний ресурс] / О. М. Кліменко, Ю. В. Коломієць. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/18_EN_2009/Pedagogica/48685.doc.htm

УДК 378.03

Ігор Горошкін

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Горошкін І. О. Концептуальні засади формування мовної особистості майбутніх перекладачів.

У статті представлено узагальнену точку зору на професійну підготовку майбутніх перекладачів на рівні методологічного концепту (підходи, принципи навчання), змістового (вимоги до відбору змісту навчання, соціокультурна підготовка), технологічного (провідні форми, методи, засоби навчання, організація самостійної роботи студентів).

Ключові слова: професійна підготовка, мовна особистість перекладача, концепт методологічний, змістовий, технологічний.

Горошкін И. А. Концептуальные основы формирования языковой личности будущих переводчиков.

В статье представлена обобщенная точка зрения на профессиональную подготовку будущих переводчиков на уровне методологического концепта (подходы, принципы обучения), содержательного (требования к содержанию обучения, социокультурная подготовка), технологического (основные формы, методы, средства обучения, организация самостоятельной работы студентов).

Ключевые слова: профессиональная подготовка, языковая личность переводчика, концепт методологический, содержательный, технологический.

Goroshkin I. A. The conceptual basis of the formation of linguistic identities of future interpreters.

The article presents a generalized point of view on the training of future interpreters at the professional level of methodological concept (approach, principles of teaching), substantial (requirements for the content of training, socio-cultural training), technology (the basic forms, methods and meanings of training, the organization of independent work of students).

Key words: training, language personality, interpreter methodological concept, informative, technological.

Сьогодення вимагає посилення вимог до перекладачів, які, постаючи посередниками міжкультурного спілкування, уможливають міжнародні контакти в багатьох галузях, без яких важко уявити сучасне суспільство. На думку дослідників (І. Бахов, Н. Гавриленко, В. Сдобников, С. Тер-Мінасова та ін.), підготовка фахівців не обмежується мовними проблемами, педагог має «навчити майбутніх перекладачів